

Finlands Landtdags Bankfullmäktiges

BERÄTTELSE

för år 1918

till

Landtdagens Bankutskott.

HELSINGFORS 1919,

FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI.

Om Finlands Bank under upproret 1918 har i juni *En blick på* å Bankfullmäktiges vägnar en särskild berättelse afgifvits *ställningen.* till Landtdagens Bankutskott, som behandlat densamma och däröfver utlåtit sig.

Då Landtdagen efter upprorets kufvande ånyo sammanträdde, konstaterades att de förluster, som upproret vållat Banken och som visserligen icke då kunde alldeles noggrannt fastställas, voro så pass betydande, att det för tryggande af Bankens rörelse och ställning tidigare föreslagna lånet icke komme att ens närmelsevis förslå för ändamålet, utan borde höjas till 350 miljoner. På förslag af Bankfullmäktige återkallade Regeringen sin ursprungliga, i Landtdagen ännu icke slutbehandlade proposition om upptagande af ett statslån till förmån för Finlands Bank och öfverlämnade en ny sådan, som gick ut på att af Finska Statsverket utfärdade $4\frac{1}{2}$ % obligationer till ett sammanlagdt belopp af 350,000,000 mark skulle på särskilda villkor öfverlåtas åt Finlands Bank, och blef denna proposition af Landtdagen jämväl godkänd.

Tablån öfver Bankens ställning efter upproret befanns när den längre fram förelåg färdig, utvisa att upproret bragt Banken en direkt förlust af 116,2 miljoner mark. Detta belopp måste i första hand ersättas. Återstoden af lånet användes till nedskattning af Bankens rubelfordringar.

Enär det tillsvidare är omöjligt att räkna ut hvilket värde Bankens rubeltillgångar och i dess ägo befintliga valutaobligationer sist och slutligen komma att hafva, kan det icke heller bestämdt sägas att Bankens förluster fullständigt betäckts genom det ifrågavarande lånet. Så

försiktigt äro emellertid Bankens tillgångar bokförda, att de motsvara dess förbindelser.

Under de på upproret följande månaderna har en oafbruten tillväxt af sedelstocken ägt rum. I början af år 1918 uppgick beloppet af utelöpande sedlar till Fmk 764,49 miljoner. Siffrorna för det senare halfåret utvisa en fortgående stegring. De utelöpande sedlarna utgjorde:

ultimo juli	922,90 milj.
» augusti	972,18 »
» september	1,033,35 »
» oktober	1,096,58 »
» november	1,150,14 »
» december	1,156,20 »

Äfven växlingarna i privatbankernas tillgodohafvanden på upp- och afskrifningsräkning i Finlands Bank äro betydande för situationen. Dessa tillgodohafvandens sammanlagda belopp utgjorde:

vid ingången af januari Fmk 221,35 milj.

ultimo juli	» 195,99 »
» augusti	» 174,73 »
» september	» 130,69 »
» oktober	» 88,07 »
» november	» 80,14 »
» december	» 93,35 »

Det måste konstateras att uttagningarna uppenbarligen ökats i följd däraf att man önskat tillgodose aktiemarknadens lånebehof. Då härtill kommer att jämväl staten tagit i anspråk kredit i Finlands Bank till ett belopp af 150 miljoner, hvaraf visserligen 50 miljoner just vid årsskiftet, har påföljden af allt detta varit, förutom en ytterligare stegring af prisnivån, att den tidpunkt då Banken åter kunde vidtaga med inlösning af sina sedlar mot guld ytterligare aflägsnats.

Lyckligtvis har det sedan början af 1919 visat sig att beloppet utelöpande sedlar begynt om ock långsamt

minskas. Den af privatbankerna i december företagna höjningen af depositionsräntan har synbarligen åstadkommit, att allmänheten åter begynt deponera sina fria kassabestånd i bankerna, hvilka åter till följd häraf ökat sina tillgodohafvanden på upp- och afskrifningsräkning i Finlands Bank. Då de af Landtdagen senast beviljade skatterna hunnit uppbäras, torde det kunna emotses att statsverket återbetalar sin tillfälliga skuld till Banken. Om, på sätt Regeringen proponerat och Landtdagen beslutit, räntan å de $4\frac{1}{2}$ % obligationer, som öfverlåtas åt Finlands Bank, höjes i tillräcklig mån, kan Banken med framgång skrida till försäljning af desamma och uppnå en motsvarande minskning af den cirkulerande sedelmassan.

Särskilda af Bankfullmäktige handlagda ärenden.

1 §.

Utvidgning af Finlands Banks sedelutgifningsrätt Vid uppgörandet af Bankens bokslut för år 1917 var det nödvändigt att i hög grad nedsätta Bankens under världskrigets fortgång anhopade rubeltillgångar, hvilka under krigstiden kommo att utgöra den öfvervägande delen af dess valuta för sedelutgifningen. Då samtidigt beloppet af utelöpande sedlar mångdubblats, följde häraf att enligt hvad bokslutet utvisade den i Bankens reglemente medgifna högsta gränsen för den obetäckta sedelstocken öfverskridits. I följd häraf beslöto Bankfullmäktige vid sammanträde den 11 maj föreslå för Bankutskottet en förändring af reglementet för Finlands Bank därhän att det belopp, hvarmed Bankens utelöpande sedelstock högst får öfverstiga dess valuta för sedelutgifningsrätt, blefve ökad till 200,000,000 mark och att till sådan valuta tillsvidare äfven finge hänföras af finska staten utfärdade, å finska mark lydande obligationer och andra förbindelser.

Dessa bestämningar ingå i den af Landtdagen godkända lagen af den 27 juli 1918, innehållande provisoriska bestämmelser angående Finlands Banks sedelutgifningsrätt, och tillämpades äfven på 1917 års bokslut.

2 §.

Statslånet för stärkande af Finlands Banks ställning. Efter därom af Bankfullmäktige gjord framställning öfverlämnade Regeringen till 1917 års senare landtdag proposition om upptagande af att statslån för stärkande af

Finlands Banks ställning. I propositionen föreslogs att lånebeloppet skulle utgöra 200 milj. mark, med hvilka medel statsverket komme att köpa rubelvalutor och valutaobligationer af Finlands Bank. Det utbrytande upproret hindrade ärendets slutbehandling i Landtdagen, och när denna åter sammanträdde, anmälde Bankfullmäktige för Regeringen att de fortfarande ansågo den ifrågavarande åtgärden nödvändig för Finlands Bank, men att äfven den förlust, som genom upproret tillskyndats Banken och som vid den tiden uppskattades till 150 milj. mark, ovillkorligen måste ersättas, därest Bankens rörelse och ställning skulle vara tryggade, och att frågan ur denna synpunkt var synnerligen brådskande. I öfverensstämmelse härmed hemställde Bankfullmäktige att det tidigare projekterade lånebeloppet 200 milj. mark måtte höjas till 300 milj. och ny proposition af motsvarande innehåll öfverlämnas åt Landtdagen. Med återkallande af den tidigare propositionen i ämnet öfverlämnade Regeringen den 3 juli till Landtdagen en ny, som gick ut på att Regeringen måtte berättigas att i finska statens namn och under dess ansvarighet för ett belopp af 350,000,000 mark utfärda obligationer, hvilkas ränta skulle fastställas till $4\frac{1}{2}$ % och annuitet till 6 % och hvilka komme att vara fria för både nuvarande och framtida kapital- och kupongskatt, samt att öfverlåta dessa obligationer åt Finlands Bank på villkor, dem Regeringen finge närmare bestämma.

Denna proposition godkändes af Landtdagen, som likväl vid öfverlåtelsen fäste det villkor, att Banken finge skrida till obligationernas försäljning endast efter föregående öfverenskommelse därom med Regeringen. Tillika bestämdes att en så stor del af Bankens vinstmedel som erfordrades för annuiteternas bestridande skulle utan att Landtdagen för hvarje gång därom särskildt beslöte ställas till statsverkets förfogande.

Till Direktionens den 9 september gjorda förslag om användning af ifrågavarande obligationers nominalvärde i

Bankens räkenskaper sålunda, att i första hand Bankens af upproret vållade direkta förlust Fmk. 116,200, 328: 14 skulle afskrivas och återstoden Fmk. 233,799,671: 86 användas till nedskattning af valutaobligationerna samt Bankens öfriga å rubel lydande obligationer och kontokurantfordringar, hafva Bankfullmäktige bifallit.

Efter sagda nedskattning utgör valutaobligationernas bokförda värde Fmk. 140,535,520, de å rubel lydande obligationernas Fmk. 10,740,399: 06 och de å rubel lydande kontokurantfordringarnas Fmk. 18,289,450: 45. Deras nominella värde är: valutaobligationernas Fmk. 305,512,000 de å rubel lydande obligationernas Rbl. 28,531,715: 20 och kontokurantfordringarnas Rbl. 103,606,741: 98.

3 §.

Åt staten beviljad kredit.

Vid Bankfullmäktiges sammanträde den 30 december anmäldes å Direktionens vägnar, att Finansministern för Regeringens räkning anhållit om en till 50 milj. mark uppgående tillfällig kredit, och öfverlämnade Direktionen frågan till Bankfullmäktiges pröfning. Efter försiggången öfverläggning beslöto Bankfullmäktige meddela Direktionen att ifrågavarande kredit enligt Fullmäktiges åsikt borde beviljas, enär staten nu ovillkorligen behöfde den, men funno Fullmäktige på samma gång, i betraktande däraf att Direktionen redan härförrinnan och utan föregående anmälan hos Bankfullmäktige beviljat staten ett tillfälligt lån af 100 miljoner, nödigt uppmana Direktionen att i kreditfrågor af denna art iakttaga återhållsamhet och möjligast varsamma förfarande.

4 §.

Åtgärder för tryggande af Bankens fordringar i utlandet.

För de åtgärder Finlands Banks lagliga förvaltning strax efter upprorets utbrott vidtog för afvärjande af möjligheten för de upproriske att förfoga öfver Bankens i utländska bankinrättningar placerade tillgångar

har redogjorts i den af undertecknade Palmén och Ståhlberg afgifna, den 16 maj dagtecknade berättelsen till Landtdagens Bankutskott om Finlands Bank under upproret 1918. Denna berättelse kunde likväl icke omfatta Bankens tillgodohafvanden hos dess korrespondenter i Ryssland, enär beträffande dem vid sagda tid närmare underrättelse ännu icke ingått.

I en till Direktionen ställd skrifvelse har dåvarande föreståndaren för Bankens kontor i Petersburg friherre Aminoff meddelat, att han strax efter det upproret i Finland utbrutit gått i författning om nedbringande af kontorets kassabestånd till det minsta möjliga. Då förhållandena i Peterburg emellertid utvecklade sig därhän att tjänstemännen vid Bankens kontor måste lämna detsamma åt sitt öde, hade friherre Aminoff i bref till alla i Ryssland befintliga banker, med hvilka Finlands Bank och dess filialkontor hade räkningar, meddelat att kontoret tills vidare icke komme att lyfta pengar mot checker å dessa räkningar, samt att bankerna beträffande desamma ägde att efterkomma de bestämningar som Finlands Banks för de ryska bankerna kända lagliga förvaltning eventuellt komme att utfärda. I början af februari satte sig finska upprorsmän i besittning af Finlands Banks kontor i Petersburg. Sedan Bankens lagliga Direktion åter vidtagit med sin verksamhet, aflätos omedelbart genom Tysklands förmedling bref till alla Bankens ryska korrespondenter med förfrågan huruvida Finlands Banks under tiden för upproret fungerande olagliga förvaltning fått lyfta några medel å Bankens räkningar. För den händelse så hade skett inlade Direktionen däremot sin protest, förbehållande Bankens lagliga styrelse full och öppen talan, hvarjämte alla utbetalningar till ovidkommande förbjödos. Några svar på dessa bref hafva likväl icke ingått.

Huru det gått med de medel, hvilka af Finlands Bank deponerats i National City Bank of New-York's Petersburg-filial, som torde hafva öfverflyttats till Vologda, är tills vidare icke känt. Ifrågavarande fordran uppgår till omkring 51,060,000 rubel.

5 §.

På sätt i Bankfullmäktiges den 31 maj till Bankutskottet öfversända berättelse om Finlands Bank under upproret 1918 omnämnes har upprorstidens bankförvaltning låtit förfärdiga stora mängder af sedlar, som måste anses för falska. Af dylika tillverkades: 500 marks sedlar till ett belopp af 46 milj. mark, 100 marks sedlar till ett belopp af 20,8 milj. mark, 20 marks sedlar till ett belopp af 2,88 milj. mark och 5 marks sedlar till ett belopp af 6,96 milj. mark, hvartill kommer ett mindre belopp en marks sedlar. Frånsest de sistnämnda, hvilka till stor del funnos kvar i Banken efter upproret, hade de falska sedlarna jämväl utsläppts i rörelsen. Såsnart Bankens lagliga Direktion åter kunde vidtaga med sin verksamhet, inställde den inlösen af ifrågavarande sedlar och riktade en uppmaning till allmänheten att inom en viss utsatt termin till någon af landets bankinrättningar inlämna de i dess värjo befintliga falska sedlarna samt tillkännagaf att deras inlösen komme att bero på Landtdagens blifvande beslut i saken. Endast beträffande de sedlar af en marks valör, hvilka under upproret tillverkats och utsläppts i rörelsen, ansågos särskilda åtgärder onödiga, enär deras särskiljande från de äkta hade medfört svårigheter och kostnader till ett belopp öfverstigande hvad som åtginge till deras inlösen. Inom den utsatta tiden inlämnades till de olika bankerna falska sedlar till ett belopp af omkring 40 miljoner mark, hvarförutom sådana efteråt inlämnats till Finlands Bank för omkring 2 miljoner.

I skrifvelse af den 11 juni till Bankutskottet utlät sig Bankfullmäktige att Direktionens åtgärder beträffande en marks sedlarna torde godkännas, men Finlands Bank åläggas att icke skrida till inlösen af de öfriga falska sedlarna, utan borde frågan om ersättning ur statsverkets medel åt innehafvare af sådana sedlar, för så vidt anledning därtill ansåges föreligga, lösas på samma gång Landtdagen fattade beslut om andra af upproret förorsakade förluster.

Den 6 juli beslöt Landtdagen att Finlands Bank icke skulle inlösa andra än en marks sedlar af dem, som upprorsmännen utsläppt i rörelsen.

6 §.

De sedlar, hvilka tillverkats på föranstaltande af Fin- *Tillverkning* lands Banks under upprorstiden fungerande förvaltning *af nya sedlar* samt af denna utsläppts i rörelsen och hvilka måste betecknas som falska, kunde endast genom sin numrering skiljas från de äkta. Undersökningen af nummern på sedlarna föll sig likväl obekvämlig för allmänheten, och det visade sig förty att förfalskningarna hade en menlig inverkan på gångbarheten af Finlands Banks sedlar. Då det icke heller ännu var möjligt att vidtaga med tillverkningen af sedlar af fullkomligt ny typ, gjorde Bankfullmäktige i skrifvelse af den 11 juni hos Regeringen framställning därom att för underlättande af skiljandet mellan äkta och falska sedlar de sedelvalörer, som mest utsatts för förfalskning, tillsvidare skulle tryckas med annan färg. I enlighet med Direktionens förslag anhöllo Bankfullmäktige att Finlands Bank finge utsläppa i rörelsen 500, 100 och 5 marks sedlar af 1909 års modell, men förändrade till sin färg och delvis äfven i andra afseenden.

Detta förslag godkändes af Senaten den 14 juni.

På förslag af Direktionen beslöt Bankfullmäktige vid sammanträde den 10 september ytterligare anhålla om Finanse Expeditionens åtgärd därhän att Finlands Bank jämväl berättigades att i rörelsen utsläppa nya 20 marks sedlar. Tillika föreslogo Bankfullmäktige beträffande samtliga sedelvalörer att ryska riksvapnet och den ryska texten skulle utgå.

Senatens beslut, genom hvilket Bankens förvaltning erhöll rätt att skrida till de föreslagna åtgärderna, är date-radt den 8 oktober.

Frågan huruvida icke skäl föreläge att inom viss utsättande amorteringstid förklara alla Bankens med

deras ursprungliga färger tryckta sedlar af 1909 års modell för ogiltiga behandlades af Bankfullmäktige vid sammanträde den 10 september. I betraktande däraf att nya sedlar ännu icke hunnit tillverkas i erforderlig mängd ansågo Bankfullmäktige sig tillsvidare icke kunna föreslå de gamlas aflysande.

7 §.

*Förbränning
af slitna sedlar.*

Enligt gammal praxis har de förslitna sedlarnas uppräknande och granskning äfvensom själfva förbränningen ombesörjts af Bankfullmäktige med biträde af för ändamålet tillkallade personer. Så länge den cirkulerande sedelmassan höll sig omkring 100—120 miljoner, medförde detta tillvägagångssätt icke nämnvärd tidsspillan. Numera, efter det sedelstocken tiodubblats, hafva förslitna sedlar hopats i Bankens hvalf i så stora mängder, att ett fortsättande af det tidigare förfarandet beträffande deras uppräknande och förbränning varit omöjligt.

I början af september anmälde Direktionen att uppräknningen och förbränningen af de förslitna sedlar, som vid denna tidpunkt funnos i Bankens värjo, kunde antagas kräfva en tid af inemot ett halft år, förutsatt att arbetet därmed påginge tre dagar i veckan — under en vecka kunna högst tre ugnar brännas — och borde det då utsträckas öfver hela banktiden.

Till följd häraf, och då den för Bankfullmäktige fastställda instruktionen icke innehåller uttrycklig bestämmning beträffande frågan hvem som bör anses pliktig att ombesörja uppräknningen och förbränningen af Bankens förslitna sedlar, uppdrogo Bankfullmäktige den 13 september detta göromål åt Direktionen, som tillika berättigades att för ändamålet som biträden använda Bankens ojäfviga tjänstemän samt andra af Direktionen lämpligbefunna personer.

8 §.

År 1918 hafva Bankfullmäktige behandlat en ansökan om ackord, beträffande hvilken protokollet för den 10 september innehåller en närmare redogörelse.

På Direktionens framställning hafva Bankfullmäktige förordnat att särskilda vid tidigare bokslut till osäkra fordringar öfverförda poster, å hvilka intet mera kan inflyta, utgörande sammanlagdt 353,501 mark 29 penni, skola ur räkenskaperna afföras.

*Åtgärder, som
angå enskilda
personers för-
bindelser till
Banken.*

9 §.

Den i Finlands Banks reglemente påbjudna revisionen af Bankens förvaltning förrättades för år 1917, på kallelse af Bankfullmäktige, af de vid 1917 års första landtdag utsedda revisorererna professorn Ernst Jakob Valdemar Bonsdorff, bankkamreraren Joonas Jeremias Laherma, landtbruksrådet Karl Vilhelm Bruncrona äfvensom den vid samma landtdag valde tredje revisorssuppleanten folkskoleläraren Juho Pekka Kokko under tiden mellan den 21 maj och den 8 juni. I enlighet med revisorerernas tillstyrkan och med stöd af stadgandena härom i Bankens reglemente hafva Bankfullmäktige å Landtdagens vägnar meddelat Bankdirektionen ansvarsfrihet för Bankens förvaltning under år 1917.

*Revisionen af
Finlands
Bank.*

10 §.

Den i § 4 af den för Bankfullmäktige utfärdade instruktionen ingående bestämmningen beträffande månatlig granskning af Bankens utlåningsrörelse har till följd af upproret och den däraf vållade oredan icke kunnat noggrant efterkommas. Dessa granskningar hafva för öfrigt under rådande förhållanden i det närmaste saknat betydelse, enär Bankens utlåning under året nedgått till ett minimum.

*Granskning
af Bankens
lånarörelse.*

11 §.

Jämlikt stadgandet i § 40 af Bankens reglemente hafva Bankfullmäktige verkställt inventering af hufvud-

Inventeringar: a) i hufvudkontoret.

kontorets kassahvalf och samtliga kassor äfvensom låne- och säkerhetshandlingar samt depositioner den 13, 16 och 17 september samt 4, 5 och 7 oktober. De vid sagda inventeringar konstaterade resultaten, hvilka delgifvits Direktionen, hafva varit med Bankens böcker öfverensstämmande.

b) *afdelningskontoren.*

Beträffande Bankens afdelningskontor hafva Bankfullmäktige, på samma gång förordnande för de af Fullmäktige utsedde diskontledamöterna utfärdats, jämväl anmodat desse att en gång i månaden, å tider, som de själfva funne för godt att i hvarje fall särskildt bestämma, verkställa föreskrifva inventeringar af kontoren.

Dessutom hafva inventeringar förrättats:

vid kontoret i Vasa den 7 februari af bankdirektören v. Collan;

vid kontoret i Uleåborg den 29 och 30 mars af bankdirektören v. Collan;

vid kontoret i Tavastehus den 17 juni af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Jyväskylä den 18 och 19 juni af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Åbo den 2 och 3 augusti af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Joensuu den 5 december af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Sordavala den 6 och 7 december af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i St. Michel den 10 december af bankdirektören Basilier;

vid kontoret i Kuopio den 11 och 12 december af bankdirektören Basilier;

vid kontoret i Tammerfors den 18 december af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Björneborg den 19 och 20 december af t. f. bankdirektören Broberg;

vid kontoret i Viborg den 21 december af bankdirektören Järnefelt; samt

vid kontoret i Kotka den 28 december af t. f. bankdirektören Broberg.

12 §.

Sedan Landtdagen till beredning af Bankutskottet hänskjutit ett till Landtdagen inlämnadt petitionsförslag af innehåll att Landtdagen ville förklara att den ändring af bolagsordningen, som år 1915 företagits af Andelskassornas Centralkreditanstalt-Aktiebolag och som betingat en verkställd ökning af bolagets aktiekapital, icke vore att anse stridande mot de lånevillkor, som Landtdagen åren 1913 och 1914 uppställt för åtnjutandet af de lån, hvilka ur Finlands Banks vinstmedel beviljats detsamma, samt att Landtdagen ville återkalla sin vid 1917 års första landtdag till Bankfullmäktige riktade uppmaning att, för den händelse Andelskassornas Centralkreditanstalt icke ginge in på att förändra sin belagsordning, träffa anstalt om sagda låns uppsägning, infordrade Utskottet i skrifvelse af den 17 december 1917 Bankfullmäktiges utlåtande i ärendet.

Efter en längre diskussion, under hvars förlopp Bankfullmäktiges dåvarande ordförande Edv. Gylling föreslog att saken skulle ordnas sålunda, att Andelskassornas Centralkreditanstalt-Aktiebolag förmäddes att som motvärde för de ifrågavarande lånens sammanlagda belopp, 2 miljoner mark, öfverlåta aktier, eventuellt till och med utan rätt till dividend, till följd hvaraf majoriteten inom bolagsstyrelsen komme att tillsättas af Landtdagen, beslöto Bankfullmäktige vid sammanträde den 23 januari 1918, efter omröstning, att till Bankutskottet afgifva ett i enlighet med herr Gyllings mening affattadt utlåtande. Beslutet hann icke justeras före upprorets utbrott, än mindre verkställas.

Vid Bankfullmäktiges sammanträde den 14 påföljande juni företogs ärendet till förnyad behandling. Beträffande frågan huruvida den i sagda Centralkreditanstalts bolagsordning år 1915 vidtagna förändringen och den på grund däraf verkställda ökningen af aktiekapitalet borde anses stå i strid med de villkor, som i tiden af Landtdagen fastställts för lånens beviljande, förspordes inom Bankfullmäktige olika meningar. Men oberoende häraf voro

At Andelskassornas Centralkreditanstalt ur Finlands Bank beviljade lån.

Bankfullmäktige ense därom att Landtdagen icke hade skäl att vidhålla beslutet om lånens uppsägande, emedan den i sammanhang därmed förutsatta nya förändringen i Centralkreditanstaltens bolagsordning tycktes stöta på svårigheter och det icke heller kunde anses önskvärdt att Andelskassornas Centralkreditanstalt tvingades att af småbrukarena indrifva de ur ifrågavarande medel åt dem beviljade lånen. Detta meddelades åt Bankutskottet. Den 6 juli beslöt Landtdagen tillåta Andelskassornas Centralkreditanstalt att fortfarande på oförändrade villkor behålla de af Finlands Bank åt detsamma beviljade lånen, utan hinder däraf att Landtdagen år 1917 uppfodrat Bankfullmäktige att draga försorg om lånens uppsägande därest Centralkreditanstalten icke skrede till förändring af sin bolagsordning i enlighet med de villkor Landtdagen fastställt.

13 §.

Åtgärder beträffande Bankens fastigheter. För reparationer af Uleåborgs kontors gård hafva Bankfullmäktige den 10 september beviljat sammanlagdt Fmk. 11,090.

14 §.

Antagande af extra biträde. Då arbetet vid Bankens afdelningskontor i Uleåborg under året ökats i betydlig grad, hafva Bankfullmäktige på framställning af Direktionen berättigat denna att från och med den 1 december tills vidare vid sagda kontor anställa ett kontorsbiträde, som vid behof jämväl finge hjälpa till i kassan och som komme att aflönas med 200 mark i månaden.

15 §.

Kassörens handkassar. Kassörens vid Uleåborgs kontor handkassa har från och med den 5 juli höjts från 75,000 till 100,000 mark.

16 §.

Småsedlarna och bristen på skiljemynt. Brist på skiljemynt har under år 1918 fortfarande förelegat.

Den 10 september hemställde Bankfullmäktige hos Senaten om prägling för Finlands Banks räkning af 10 pennis stycken till ett belopp motsvarande 200,000 mark, 5 pennis stycken till enahanda belopp och 1 pennis stycken till ett belopp af 50,000 mark. Förslaget har genom beslut af Senaten bragts till verkställighet.

Enär efterfrågan på silfvermynt befann sig i jämt tilltagande, blef det mot årets slut nödvändigt att skrida till användning af de småsedlar af 50 och 25 pennis valör, hvilka Finlands Bank på grund af Senatens beslut af den 29 augusti 1916 var berättigad att utsläppa i rörelsen, men hvilkas användande Banken hittills sökt undvika. Den för ifrågavarande sedlar tidigare fastställda modellen med ryska riksvapnet och ryskspråkig text ändrades på framställning af Bankfullmäktige genom Senatens beslut af den 5 november i öfverensstämmelse med numera rådande förhållanden.

17 §.

Sedan landets privatbanker beslutit från september månads ingång hålla sina kontor i Helsingfors öppna för allmänheten kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. och kl. 1—4 e. m., uppstod fråga om förändring jämväl af tiden för Finlands Banks öppenhållande. Att såsom privatbankerna uppdelat tjänstgöringstiden i tvänne, af frukostrasten åtskilda hälfter befanns för Finlands Banks vidkommande olämpligt, enär växelkassorna, vid hvilka rätt ofta långa köer bildas, icke kunna stängas, innan hela kön blifvit expedierad. Här af följer att Finlands Banks kontorstid måste fortgå till stängningsdags utan afbrott. På framställning af Direktionen beslöto Bankfullmäktige förty förlänga kontorstiden sålunda att den komme att vidtaga en half timme tidigare och sluta en half timme senare än hittills. I enlighet härmed har Banken sedan början af september öppenhållits kl. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 4. På lördagarna har Banken stängts kl. $\frac{1}{2}$ 3.

Bankfullmäktige ense därom att Landtdagen icke hade skäl att vidhålla beslutet om lånens uppsägande, emedan den i sammanhang därmed förutsatta nya förändringen i Centralkreditanstaltens bolagsordning tycktes stöta på svårigheter och det icke heller kunde anses önskvärdt att Andelskassornas Centralkreditanstalt tvingades att af småbrukarena indrifva de ur ifrågavarande medel åt dem beviljade lånen. Detta meddelades åt Bankutskottet. Den 6 juli beslöt Landtdagen tillåta Andelskassornas Centralkreditanstalt att fortfarande på oförändrade villkor behålla de af Finlands Bank åt detsamma beviljade lånen, utan hinder däraf att Landtdagen år 1917 uppfordrat Bankfullmäktige att draga försorg om lånens uppsägande därest Centralkreditanstalten icke skrede till förändring af sin bolagsordning i enlighet med de villkor Landtdagen fastställt.

13 §.

Åtgärder beträffande Bankens fastigheter. För reparationer af Uleåborgs kontors gård hafva Bankfullmäktige den 10 september beviljat sammanlagdt Frmk. 11,090.

14 §.

Antagande af extra biträde. Då arbetet vid Bankens afdelningskontor i Uleåborg under året ökats i betydlig grad, hafva Bankfullmäktige på framställning af Direktionen berättigat denna att från och med den 1 december tills vidare vid sagda kontor anställa ett kontorsbiträde, som vid behof jämväl finge hjälpa till i kassan och som komme att aflönas med 200 mark i månaden.

15 §.

Kassörens handkassor. Kassörens vid Uleåborgs kontor handkassa har från och med den 5 juli höjts från 75,000 till 100,000 mark.

16 §.

Småsedlarna och bristen på skiljemynt. Brist på skiljemynt har under år 1918 fortfarande förelegat.

Den 10 september hemställde Bankfullmäktige hos Senaten om prägling för Finlands Banks räkning af 10 pennis stycken till ett belopp motsvarande 200,000 mark, 5 pennis stycken till enahanda belopp och 1 pennis stycken till ett belopp af 50,000 mark. Förslaget har genom beslut af Senaten bragts till verkställighet.

Enär efterfrågan på silfvermynt befann sig i jämt tilltagande, blef det mot årets slut nödvändigt att skrida till användning af de småsedlar af 50 och 25 pennis valör, hvilka Finlands Bank på grund af Senatens beslut af den 29 augusti 1916 var berättigad att utsläppa i rörelsen, men hvilkas användande Banken hittills sökt undvika. Den för ifrågavarande sedlar tidigare fastställda modellen med ryska riksvapnet och ryskspråkig text ändrades på framställning af Bankfullmäktige genom Senatens beslut af den 5 november i öfverensstämmelse med numera rådande förhållanden.

17 §.

Sedan landets privatbanker beslutit från september månads ingång hålla sina kontor i Helsingfors öppna för allmänheten kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. och kl. 1—4 e. m., uppstod fråga om förändring jämväl af tiden för Finlands Banks öppenhållande. Att såsom privatbankerna uppdelat tjänstgöringstiden i tvänne, af frukostrasten åtskilda hälften befanns för Finlands Banks vidkommande olämpligt, enär växelkassorna, vid hvilka rätt ofta långa köer bildas, icke kunna stängas, innan hela kön blifvit expedierad. Häraf följer att Finlands Banks kontorstid måste fortgå till stängningsdags utan afbrott. På framställning af Direktionen beslöto Bankfullmäktige förty förlänga kontorstiden sålunda att den komme att vidtaga en half timme tidigare och sluta en half timme senare än hittills. I enlighet härmed har Banken sedan början af september öppenhållits kl. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 4. På lördagarna har Banken stängts kl. $\frac{1}{2}$ 3.

18 §.

Direktionen.

Den 13 september inlämnade Direktionens ordförande till Finlands Senat sin afskedsansökan. Då ärendet efter det flere veckor förflutit ännu icke blifvit föremål för behandling i Senaten och herr v. Collan meddelat Bankfullmäktige sin afsikt att i den närmaste framtiden anhålla om tjänstledighet tills hans afskedsansökan blefve beviljad, beslöto Bankfullmäktige förfråga sig om anledningen till detta dröjsmål. Det framgick att Regeringen icke var böjd för att bevilja herr v. Collan afsked, innan man funnit en efterträdare åt honom, men icke håller ansåg sig kunna skrida till några åtgärder till den ledigblifvande platsens återbesättande, enär därmed enligt stat följande löneförmåner voro så pass små, att icke någon person, som kunde anses lämplig för denna post, kunde antagas vara villig att taga emot den.

Anseende det för sin plikt att göra hvad göras kunde för aflägsnandet af det hinder för platsens återbesättande, som förelåg i den tjänsten åtföljande aflöningens dåvarande belopp, beslöto Bankfullmäktige omedelbart hemställa hos Bankutskottet att detta ville taga i öfvervägande huruvida icke förslag borde göras till Landtdagen om fastställande af de ordföranden i Direktionen för Finlands Bank enligt stat tillkommande årliga löneförmånerna till 50,000 mark. Bankutskottet godkände det af Bankfullmäktige tagna initiativet, och den 6 december fattade Landtdagen sitt beslut i ärendet i enlighet med utskottets förslag.

Den 13 december utnämnde Statsrådet förre ministern, juriskandidaten Otto Eliel Stenroth till ordförande i Bankens direktion.

19 §.

Bankkommissariebetfattningarna. Sedan bankkommissariatjänsten vid Tavastehus kontor genom förre innehafvarens Bertel Emerik Sundgrens frånfälle blifvit ledig, uppförde Direktionen på förslag

till tjänstens återbesättande i första rummet bankkommissarien vid kontoret i Joensuu Anatol Louis Rafael Löfgren, i andra rummet äldre bokhållaren vid hufvudkontoret filosofiemagistern John Hammarén och i tredje rummet kassören vid kontoret i Uleåborg Matts Ossian Nylander. Bankfullmäktige beslöto vid sammanträde den 14 juni omfatta Direktionens förslag, i enlighet hvarmed bankkommissarien Löfgren genom Senatens beslut af den 8 juli jämväl utnämndes till tjänsten.

För återbesättande af den sålunda ledigvordna bankkommissariatjänsten vid kontoret i Joensuu uppförde Direktionen i första förslagsrummet kassören vid kontoret i Uleåborg Matts Ossian Nylander, i andra rummet kassören vid Tammerfors kontor Rudolf Georg Gideon Bäckman och i tredje rummet kassören vid kontoret i Kuopio Antti Sarvi. Bankfullmäktige förenade sig vid sammanträde den 10 september om Direktionens förslag, i enlighet hvarmed Senaten den 8 oktober till ifrågavarande tjänst utnämnde kassören Nylander.

Efter det Senaten den 24 september beviljat bankkommissarien vid kontoret i Vasa friherre Alexander Aminoff ansökt afsked från tjänsten, uppförde Direktionen på förslag till tjänstens återbesättande i första rummet kassören vid kontoret i Åbo Torsten Einar Serenius, i andra rummet bankkommissarien vid Uleåborgs kontor Selim Mikael Bergroth och i tredje rummet bankkommissarien vid kontoret i Joensuu Matts Ossian Nylander. Förenande sig om Direktionens förslag hemställde Bankfullmäktige att kassören Serenius måtte till tjänsten utnännas, hvilket äfven skedde genom Statsrådets beslut af den 13 december.

Tjänstledighet dels för sjuklighet, dels för enskilda angelägenheter hafva under 1918 nedannämnda kontors föreståndare åtnjutit:

föreståndaren för Uleåborgs kontor M. Bergroth från den 7 maj till den 7 juni;

föreståndaren för Kuopio kontor O. Wallenius från den 17 juni till månadens slut samt från den 16 oktober till den 3 november;

föreståndaren för Viborgs kontor M. Sabelli från den 1 juli till den 15 i samma månad;

föreståndaren för kontoret i Jyväskylä I. O. Ruotzi från den 15 juli till utgången af augusti;

föreståndaren för kontoret i Tammerfors V. R. Petrelius från den 1 juli till den 16 i samma månad;

föreståndaren för kontoret i Kotka W. Krogius från den 16 augusti till den 16 september;

föreståndaren för kontoret i St. Michel G. Åkesson under oktober månad;

föreståndaren för kontoret i Åbo W. Wegelius från den 15 till den 24 november;

föreståndaren för kontoret i Joensuu M. O. Nylander från den 9 december till samma månads utgång; samt

t. f. föreståndaren för kontoret i Petersburg friherre A. Aminoff från den 25 maj tills honom beviljades ansökt afsked från Bankens tjänst.

Under tiden för förenämnda tjänstledigheter hafva i enlighet med af Bankfullmäktige utfärdade förordnanden bankkommissariebefattningarna bestridts af vederbörande kassörer vid respektive kontor.

I öfrigt har under sommaren semesterledighet beviljats kontorsföreståndarena under en månad för envar af dem, hvarförutom Direktionen på därom gjord anhållan beviljat några bland dem tjänstledighet på kortare tid, dock icke utöfver en vecka i hvarje särskildt fall.

20 §.

Diskontkommitteerna. |Enär suppleanten i diskontkommittén vid Kuopio kontor folkskolläraren Pekka Aakula, som varit inblandad i upprorsrörelsen, icke vidare ansågs kunna kallas att deltaga i diskontkommitténs arbeten, oafsedt att han blifvit villkorligen frigifven, förordnade Bankfullmäktige prokuristen

Reino Brunila, hvilken före läraren Aakula fungerat som suppleant, att, intill årets slut omhänderhafva sagda uppdrag.

För år 1919 hafva Bankfullmäktige utsett till ledamöter och suppleanter i diskontkommittéerna vid Bankens afdelningskontor:

i *Tavastehus* till ledamöter ingenjören Johan Henrik Holmén och handlanden Anders Gustaf Skogster samt till suppleanter förre landssekreteraren Karl Uno Chydenius och handlanden Johan Verner Fredriksson;

i *Joensuu* till ledamöter äldre lektorn Aaro Markkanen och justitierådsmannen Tauno. Edvard Berner samt till suppleanter affärsmännen Niilo Suihko och Karl Henrik Eliel Porthan;

i *Jyväskylä* till ledamöter verkställande direktören Hugo Vilhelm Parviainen och borgmästaren Hjalmar Hugo Ossian Hollméus samt till suppleanter apotekarene Frans Johan Lorentz Spolander och Eugen Mansnerus;

i *Kotka* till ledamöter handlanden Erik Emil Saxell och affärsmannen Arthur Jakob Lemke samt till suppleanter vicehäradshöfdigen Atte Mönkö och landtmätaren Gunnar Bäckström;

i *Kuopio* till ledamöter häradshöfdigen Frans Oskar Möller och fabrikanten Johan Fredrik Dahlström samt till suppleanter prokuristen Reino Brunila och förre vicelandssekreteraren Ukko Emil Hjalmar Andersin;

i *St. Michel* till ledamöter kommerserådet Carl Fredrik Pöndinen och trafikinspektören August Fredrik Granfelt samt till suppleanter kaptenen Voldemar Winter och depotföreståndaren Edvin Alléen;

i *Uleåborg* till ledamöter kommerserådet Fredrik Adolf Riecki och konsuln Torsten Lundberg samt till suppleanter handlanden Herman Andersson och direktören Hjalmar Isak Åström;

i *Björneborg* till ledamöter kontorschefen Claes von Rehausen och industriidkaren Fritz August Jusélius samt

till suppleanter förre stadskamreraren Johan Leineberg och handlanden Johan Odert Rosengren;

i *Sordavala* till ledamöter förre häradshöfdingen Karl Gustaf Berg och handlanden Ossian Evert Kivinen samt till suppleanter affärsmannen Alexander Johan Nissin och handlanden Tuomas Nissinen;

i *Tammerfors* till ledamöter kommerserådet Fabian Klingendahl och justitierådmannen Kaarlo Kustaa Haljala samt till suppleanter fabrikanten Johan Niklas Salminen och handlanden Anton Hahl;

i *Åbo* till ledamöter politierådmannen Ernst Petter Johan Thomé och handlanden Evert Wilhelm Nylund samt till suppleanter kaptenen friherre Rolf Maximilian Carpelan och handlanden Axel Valfrid Wiklund;

i *Vasa* till ledamöter borgmästaren Ivar Wilhelm Hasselblatt och handlanden Tuomas Laurell samt till suppleanter vicekonsuln Lennart Eliel Backman och vicehäradshöfdingen Henrik Johannes Boström; samt

i *Viborg* till ledamöter konsularagenten Carl Edvin Ekström och handlanden Paul Sergejeff samt till suppleanter justitieborgmästaren Paul Jakob Immanuel Wiklund och direktören Elis Sirelius.

21 §.

Bankfullmäktiges tjänstgöring.

Af Bankfullmäktige voro 1918 i tur att afgå, bland de tre fullmäktige, hvilka det åligger att deltaga i alla å fullmäktige ankommande ärenden, filosofiedoktorn Edvard Gylling samt bland de tre, hvilka det åligger att deltaga i afgörandet af de ärenden, som ankomma å alla bankfullmäktige gemensamt, tidningsredaktören Anton Huotari.

Vid den 24 maj 1918 af Landtdagen förrättadt val af bankfullmäktige och revisorer samt deras suppleanter utsågos:

till *bankfullmäktig*, att deltaga i alla å fullmäktige ankommande ärenden, bankdirektören Emil Schybergson;

till *bankfullmäktig*, att deltaga i de ärenden, hvilkas afgörande ankommer å alla bankfullmäktige gemensamt, filosofiedoktorn Lauri Kristian Relander;

till *suppleanter för bankfullmäktige*:

till första suppleant filosofiedoktorn Ernst Fredrik Nevanlinna;

till andra suppleant verkställande direktören Wilhelm Alexander Lavonius;

till tredje suppleant landthushållaren Oskari Lahdensuo;

till fjärde suppleant verkställande direktören Axel Palmgren;

till femte suppleant referendariesekreteraren Akseli August Listo;

till sjätte suppleant prosten Arthur Olivier Wuorimaa;

till sjunde suppleant verkställande direktören Alvar Renqvist;

till åttonde suppleant verkställande direktören Ferdinand v. Wright; och

till nionde suppleant vicehäradshöfdingen, juriskandidaten Kaarlo Kaira.

till *revisorer*;

handlanden Frithiof Tikanoja;

folkskolläraren Juho Pekka Kokko;

tidningsredaktören Eero Erkko; samt

landtbruksrådet Karl Wilhelm Bruncrona;

till *revisorssuppleanter*:

till första suppleant landtbruksrådet Erkki Pullinen;

till andra suppleant agronomen Eero Wiljam Hahl;

till tredje suppleant verkställande direktören Kaarlo

Brofeldt; samt

till fjärde suppleant filosofiedoktorn Ragnar Furuhjelm.

Sedan sagda val förrättats, sammanträdde Bankfullmäktige den 27 maj och utsågo till ordförande friherre Palmén samt till viceordförande bankdirektör Schybergson.

Vid tillfälligt förfall för ordinarie ledamot hafva under redogörelseåret såsom suppleanter fungerat herrar Nevan-

linna, Lavonius, Lahdensuo, Palmgren, Listo och Renqvist samt, före upprorrets utbrott, Eloranta och Karjalainen.

22 §.

Särskilda anslag a) anslaget för beredande af semesterledighet. Af det å stat upptagna anslaget för beredande af semesterledighet åt Bankens tjänstemän har år 1918 användts sammanlagdt Fmk. 20,316:68. Bankfullmäktiges beslut rörande användningen af ifrågavarande anslag till aflönande af de semester åtnjutande tjänstemännens vikarier finnes antecknad i protokollet för den 19 juli.

b) Pensioner. Sedan Bankens sekreterare, jurisdoktorn Kaarlo Ignatius den 21 september på ansökan beviljats afsked från tjänsten, hafva Bankfullmäktige den 2 därpåföljande oktober i stöd af § 63 af Bankens reglemente tillagt honom 2,500 mark i årlig lifstidspension.

På enahanda grund har äldre bokhållaren i Banken, juriskandidaten Henry Smedslund, som den 15 oktober erhållit ansökt afsked från tjänsten, beviljats en årlig lifstidspension af 2,000 mark.

Åt bankkommissarien vid kontoret i Vasa friherre Alexander Aminoff har på framställning af Direktionen beviljats en reglementsenslig, till 1,500 mark uppgående lifstidspension.

Bankdirektören Clas Herman v. Collan, som den 26 november af Statsrådet beviljades ansökt afsked från sitt ämbete som ordförande i Bankens direktion, har i stöd af Bankens reglemente tillagts en till 6,750 mark uppgående lifstidspension.

c) Diskretionsmedlen. Åt fröken Elin Siikanen, som tjänstgör vid afdelningskontoret i Kotka och som, då de upproriske ville tvinga henne att fortfara med skötandet af sin syssla, själf med en revolver genomsköt sin högra hand, när icke annat hjälpte, hafva Bankfullmäktige tilldelat 800 mark i gratifikation.

Åt förre föreståndaren för afdelningskontoret i Kotka Otto Fredrik Taube, hvars hem de upproriske helt och hållet ödelagt och som för att rädda sitt lif måste fly i vinterkölden, hvarvid han ådrog sig en lifsfarlig sjukdom, hafva Bankfullmäktige vid sammanträde den 31 oktober beviljat i ett för allt 1,200 mark som tillfälligt understöd.

d) Tillfälliga understöd åt personer, som blifvit lidande genom upproret.

Vaktmästarenskan Fanny Stenman, hvars man i februari 1918, efter det de röde tagit i besittning Bankens kontor i Petersburg, stupat på sin post för en mördares hand, medan han sökte skydda Bankens fördel och bästa, hade i skrifvelse till Direktionen anhållit, att hon och hennes två minderårige söner, åt hvilka den aflidne icke efterlämnat någon som helst egendom, måtte komma i åtnjutande af understöd ur Bankens medel. Förenande sig om Direktionens åsikt beslöto Bankfullmäktige den 26 oktober tillägga sökandena, enkan Stenman och hennes söner, 14,000 mark i understöd att utgå ur Bankens medel sålunda, att 8,000 mark komme att kvartalsvis till dem utbetalas under första och återstoden 6,000 mark på samma sätt under andra året, räknadt från vaktmästar Stenmans dödsdag.

Sedan Bankens kontor i Åbo anmält att de åt kontoret för år 1917 beviljade expensemedlen till följd af dyrtiden icke räckt till för betalningen af samtliga räkningar för året, hafva Bankfullmäktige på framställning af Direktionen beviljat ett tillskottsanslag af Fmk. 476:05 för sagda år.

e) Expensemedlen.

Expensemedlen för år 1918 visade sig nästan genomgående otillräckliga. På framställning af Direktionen hafva Bankfullmäktige beviljat följande tillskottsanslag: kontoret i Åbo Fmk. 1,000; kontoret i Björneborg Fmk 1,500; kontoret i Vasa Fmk 2,000; kontoret i Uleåborg Fmk 1,800; kontoret i Kuopio Fmk 500; kontoret i Joensuu Fmk 700; kontoret i Sordavala Fmk 2,500; kontoret i St: Michel Fmk 1,000; kontoret i Tammerfors Fmk 1,800; kontoret i Jyväskylä Fmk 1,200 och kontoret i Kotka Fmk 300.

För år 1919 hafva Bankfullmäktige på framställning af Direktionen beviljat afdelningskontoren expensemedel till följande belopp: kontoret i Viborg Fmk 5,000; kontoren i Sordavala och Tammerfors Fmk 3,500; kontoren i Åbo och Vasa Fmk 3,000; kontoren i Björneborg, Uleåborg, Kuopio och Tavastehus Fmk 2,500; kontoren i St. Michel och Kotka Fmk 2,000; kontoret i Jyväskylä Fmk 1,800 samt kontoret i Joensuu Fmk 1,500.

23 §.

Extra anslag af 100,000 mark.

Af det till 100,000 mark uppgående anslag, som Landtdagen beviljat för förbättrande af Finlands Banks tjänstemäns och betjäntes ekonomiska läge samt för bestridande af andra möjligen påkallade förvaltningsutgifter, har under redogörelseåret användts 65,164 mark till förbättrande af personalens löneförmåner samt 28,425 mark 64 penni till aflönande af extra biträden, vaktmästare, gårdskarlar och nattvakter. Anslaget har sålunda nästan helt och hållet förbrukats.

För år 1919 hafva Bankfullmäktige tillsvidare beviljat 61,720 mark till förbättrande af bankpersonalens aflöningsförmåner. Fördelningen af dessa medel framgår i detalj ur Bankfullmäktiges protokoll för den 30 december.

24 §.

Ersättningarna för tjänsteresor.

De i Finlands Bank tillämpade, uti 1891 års resereglemente fastställda dagtraktamenten och ersättningar för transport af bagage förhöjdes i september 1917 tillsvidare med 100 %. Till följd af den fortgående prisstegringen hafva Bankens tjänstemän icke ens därefter kunnat företa tjänsteresor utan att vidkännas direkta förluster, hvarför Bankfullmäktige på framställning af Direktionen den 4 december biföllo till en förhöjning tills vidare af de i resereglementet angifna dagtraktamenten och öfriga resekostnadsersättningar med 200 % af deras ursprungliga belopp.

25 §.

I skrifvelse af den 21 maj till Bankfullmäktige framhöll Direktionen att det i januari uppgjorda förslaget till dyrtidstillägg, som vid denna tidpunkt ej ännu slutbehandlats af Landtdagen, icke längre, med hänsyn till den stora stegring lefnadskostnaderna under de senaste månaderna undergått, kunde anses tillfredsställande, hvarför Direktionen utarbetat ett nytt förslag till grunder, enligt hvilka ifrågavarande lönetillägg borde erläggas till Bankens personal. Detta liksom föregående förslag hade uppgjorts med ledning af grundsatsen att de personer, som åtnjoto mindre aflöningsförmåner, borde erhålla relativt större dyrtidstillägg än de, hvilkas aflöningsförmåner voro högre, samt gifta och familjefäder med barn större tillägg än ogifta. Dyrtidstilläggen enligt det nya förslaget beräknades uppgå till högst 55,735 mark i månaden. Förutsatt att de finge utgå räknadt från den 1 mars, behöfdes sålunda utöver tidigare beviljade anslag till årets slut högst 510,000 mark. Samtidigt itererade Direktionen sin tidigare, den gången resultatlösa, framställning om utbetalning af dyrtidstillägg åt åtta af Bankens förra tjänstemän, som åtnjoto pension ur Bankens medel, för hvilket ändamål ett anslag af 16,500 mark för det löpande året erfordrades.

Förenande sig om Direktionens åsikt, beslöto Bankfullmäktige vid sammanträde den 31 maj återkalla sin i januari till Bankutskottet riktade framställning i ärendet samt anhålla om utskottets medverkan därhän att dyrtidstilläggen finge utbetalas enligt Direktionens ofvan återgifna förslag.

Den 6 juli godkände Landtdagen Bankutskottets med anledning häraf afgifna, tillstyrkande betänkande.

Lefnadskostnadernas oafbrutna stegring och bankpersonalens i följd häraf ytterligare försvårade utkomst förmådde Direktionen att väcka fråga om förnyad ökning af dyrtidstilläggen. I bref af den 24 oktober föreslog Direktionen, att dessa, räknadt från den 1 i samma månad, finge utgå till förhöjdt belopp.

Dyrtidstillägen.

Vid sammanträde den 31 oktober godkände Bankfullmäktige de förhöjda beloppen till utbetalning räknadt från den 1 oktober tills vidare. Denna anordning kunde tillämpas till årets slut först efter det Landtdagen utöfver det tidigare anslaget för redogörelseåret beviljat Fmk 30,000. Med hänsyn därtill att dyrtiden synbarligen komme att äfven under nästa år tillsvidare fortfara beslöt Landtdagen den 6 december i enlighet med Bankfullmäktiges till Bankutskottet gjorda framställning berättiga Bankfullmäktige att för bestridande af dyrtidstilläggen, räknadt från början af nästa år, tills vidare använda högst 100,000 mark i månaden.

26 §.

*Uppgörandet
af ny stat
för banken.*

Frågan om uppgörande af ny stat för Banken har äfven under år 1918 varit föremål för behandling inom Bankfullmäktige. I betraktande däraf att lösandet af en uppgift af denna art förutsätter åtminstone någorlunda normala förhållanden, framför allt en relativt stabil prisnivå, har det varit nödvändigt att tills vidare nöja sig med ett ordnande af lönefrågan genom tillfälliga dyrtidstillägg, medan öfriga åtgärder måst lemnas åt framtiden.

Helsingfors den 12 mars 1919.

E. G. Palmén.

Emil Schybergson. E. Nevanlinna. K. J. Ståhlberg.

L. Kr. Relander.

W. A. Lavonius.

Ernst Gråsten.